

Wrocław, 28.08.2015 r.

NEWSLETTER Nr 10/2015/Legal¹

CHARAKTER DOPLAT ZA DOJAZD DO PRACY

W dniu 22czerwca 2015 r. Sąd Najwyższy (dalej: „SN”) wydał wyrok (sygn. akt I UK 340/14), w którym potwierdził pogląd, obecny w długotrwałej linii orzeczniczej, wyrażony między innymi w wyrokach z 3 kwietnia 2008 r. (sygn. akt II UK 172/07) i 2 grudnia 2009 r. (sygn. akt I UK 201/09), że **ekwiwalenty pieniężne wypłacane pracownikom z tytułu kosztów przejazdów do pracy na podstawie układów zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.**

W stanie faktycznym, na kanwie którego SN rozpatrywał sprawę, odwołująca się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „ZUS”) główna księgowa i prezes do spraw ekonomicznych Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej po przejściu na emeryturę zatrudniona została na ½ etatu, wykonując nadal te same obowiązki i czynności. Decyzją rady nadzorczej zostały jej przyznane wynagrodzenie w wysokości ustalonej w umowie o pracę oraz **ryczałt „za limit kilometrów za dojazdy do pracy (120 km)”, mający na celu pokrycie kosztów dojazdu do i z pracy.** W wyniku kontroli organu rentowego, stwierdzono, że płatnik nie odprowadzał wystarczających składek na ubezpieczenie społeczne, a ponadto ubezpieczona z powodu przekroczenia niższych kwot granicznych winna była pobierać mniejszą emeryturę. Zobowiązano ją do zwrotu nienależnego świadczenia i ustalono podstawę wymiaru składek ubezpieczonej. Ubezpieczona zakwestionowała rozstrzygnięcia ZUS.

W związku z niekorzystnym rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego, ubezpieczona wniosła kasację, z której SN wywiódł istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do pytań, **czy limit kilometrów przyznany jako zwrot kosztów dojazdu do i z pracy jest przychodem wyłączonym z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, jeżeli przyznany został zgodnie ze statutem spółdzielni i wyłącznie przez radę nadzorczą oraz czy może być on uznany za „przepis o wynagradzaniu”.**

SN zauważył, że zgodnie z ugruntowaną linią orzeczniczą i rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r. Nr 161, poz. 1106) ekwiwalenty pieniężne wypłacane pracownikom z tytułu kosztów przejazdów do pracy na podstawie układów

¹ Niniejszy Newsletter nie stanowi porady prawnej ani podatkowej.

zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Niepoprawne jest ustalenie, że przyznany ryczałt za dojazdy stanowi dodatkowe wynagrodzenie za pracę, skoro co do zasady, w myśl art. 80 zd. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1502, ze zm., dalej jako „k.p.”), **wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną, a podczas przejazdu do i z miejsca pracy ubezpieczona nie świadczyła pracy na rzecz pracodawcy.**

Zdaniem SN, ryczałt za dojazdy do i z pracy jest w istocie wprowadzonym do treści umowy o pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej **podmiotowo istotnym składnikiem treści stosunku pracy**, mającym charakter odrębny od wynagrodzenia, będącym uzgodnionym zwrotem kosztów, mającym oparcie w §1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy. **Zwrot kosztów dojazdów podlega wyłączeniu z podstawy wymiaru składek** na podstawie §2 ust. 1 pkt 26 wspomnianego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

Zgodnie z **zasadami równego traktowania i niedyskryminacji pracowników** (art. 18^{3a} k.p.) oraz **równego traktowania ubezpieczonych** nie ma znaczenia, czy ubezpieczony otrzymujący ryczałt za dojazdy do i z pracy zajmuje stanowisko decyzyjne lub kierownicze, bowiem nie może być traktowany mniej korzystnie, niż pozostali pracownicy.

W związku z powyższym SN w cytowanym wyroku uznał, że **ekwiwalenty pieniężne wypłacane pracownikom z tytułu kosztów przejazdów do pracy na podstawie układów zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.**

W razie dalszych pytań, pozostajemy do Państwa dyspozycji.